

Vedtak i Transportklagenemnda - Kollektivreiser

Sammendrag

Krav om sletting av gebyr for manglende billett.

Dato

14.02.2013

Saksnummer

75/12 J

Tjenesteyter

NSB

Krav om sletting av gebyr for manglende billett.

Klager har i det vesentlige anført:

Den 11.09.12 skulle klager ta toget fra Sandvika stasjon kl.10.02. Da han kom opp på perrongen sto det toget som skulle gå til Lillestrøm kl. 09.48 der. Det var 10 minutter forsinket og klager valgte å ta dette toget i stedet. Han gikk inn på siste vogn fordi toget var i ferd med å gå. Han satte seg ned, men da han etter ca. 10 sekunder så et oppslag om at han satt på en vogn som var ubetjent, reiste han seg og gikk fremover for å komme seg til en betjent vogn. Klager gikk fremover, men kom bare noen skritt, så møtte han en kontrollør. Klager forsøkte å forklare hva som hadde skjedd, men skjønte at det ikke nyttet med noen diskusjoner i det kontrolløren mente han hadde reist seg da han så kontrollørene komme. Klager har ikke hatt til hensikt å snike og ber om at gebyret han betalte ved kontrollen blir slettet.

NSB har i det vesentlige anført:

Som det fremgår av NSBs Transportvilkår § 4 C vil passasjerer som ved kontroll ikke har stemplet eller på annen måte gyldig kontrollert billett, bli ilagt et gebyr fastsatt av Samferdselsdepartementet. Passasjerene kan kjøpe billett i betjent vogn. En eventuell kontroll i betjent vogn vil ikke gjennomføres før alle kunder har fått anledning til å kjøpe billett av konduktøren når han/hun går gjennom vognen.

Det er både utvendig og innvendig i togsettene godt synlig merket at passasjerene må ha gyldig billett for å oppholde seg i ubetjent vogn. Klager ble påtruffet på toget uten gyldig billett i ubetjent vogn. Klager fikk altså gebyr basert på det objektive kriteriet at han ikke hadde gyldig billett.

Klager sier han hadde planer om å gå i en betjent vogn når han oppdaget at han satt uten billett i ubetjent vogn, men at kontrolløren ikke lot ham forbipassere. En kontroll blir ikke

iverksatt før alle i vognene har falt i ro. Når kontrollen så er vel i gang, vil det ikke være anledning til å gå over i betjent vogn for å anskaffe seg en gyldig billett.

NSB finner ikke grunnlag for å ettergi gebyret klager ble ilagt.

Nemnda bemerker:

Det fremgår av NSBs transportvilkår § 4 C at passasjerer som ved kontroll ikke kan fremvise gyldig billett vil bli ilagt et gebyr. Gebyret kan således ilegges selv om passasjerer ikke har opptrådt klanderverdig.

Det er passasjerens ansvar å ha gyldig billett. Billetter kan kjøpes før man går om bord i toget og i betjente vogner i toget. På ubetjente vogner er det ikke anledning til å kjøpe eller aktivere billetter.

NSBs ubetjente vogner har oransje dører der det øverst på døren med stor skrift står skrevet «Ubetjent». Midt på døren står skrevet «Kun gyldig billett» «Stemplet eller validert». Inne i den ubetjente vognen er det oppslag med følgende ordlyd:

«Du befinner deg nå i en ubetjent vogn. For å ta plass i denne vognen, må du ha en stemplet eller validert gyldig billett som gjelder for hele reisestrekningen. Elektroniske billetter må valideres for å være gyldige. Mangler du gyldig billett, kan du gå til betjent vogn hvor konduktøren vil hjelpe deg. Dersom du ved kontroll mangler gyldig billett, vil du bli ilagt et gebyr fastsatt av Samferdselsdepartementet.»

Nemnda er av den oppfatning at ovennevnte informasjon må forstås slik at ikke enhver tilstedeværelse uten gyldig/aktivert billett gir grunnlag for kontrollavgift. Man må imidlertid ha gyldig/aktivert billett for å kunne «ta plass» i en slik vogn. Hvorvidt man har tatt plass eller ikke, vil bero på en konkret vurdering. Nemnda bemerker i denne forbindelse at en har oppfattet NSB slik at kontroll ikke vil bli iverksatt før passasjerene har hatt mulighet til å finne plass eller oppsøke rett vogn.

Nemnda har ved vurderingen av denne saken delt seg i et flertall og et mindretall. Nemndas flertall, lederen og forbrukernes representanter, finner det på bakgrunn av de foreliggende opplysninger ikke sannsynliggjort at klager hadde «tatt plass» i vognen da han ble ilagt kontrollgebyr. Flertallet viser til klagers opplysninger om at han satt ca. 10 sekunder før han leste oppslaget om at han var i en ubetjent vogn, og at han da reiste seg for å gå over til en betjent vogn. Klager opplyser at han var på vei til betjent vogn da han ble stanset. NSB har ikke gitt nærmere opplysninger om hvor lenge klager oppholdt seg i ubetjent vogn før kontrollen ble foretatt, hvor kontrollen ble foretatt i forhold til avgangen fra Sandvika stasjon eller lignende. Etter flertallets vurdering burde NSB ha sikret slike bevis ved spesifisert logging av kontrollen. Passasjerer har på sin side svært få muligheter til å dokumentere sin oppfatning. Etter flertallets vurdering må bevistvilen, om klager hadde tatt plass eller ikke, gå ut over den som kunne sikre bevis: NSB.

Flertallet er etter dette av den oppfatning at vilkårene for illeggelse av gebyr ikke var til stede og anbefaler at gebyret frafalles.

Nemndas mindretall, jernbaneforetakenes representanter, finner det mest sannsynlig at kontrollen ble gjennomført i henhold til NSBs rutiner for kontroll, slik at det var gitt tilstrekkelig tid til å gå videre til betjent vogn før kontrollen ble gjennomført. Vilkårene for å illegge gebyr var således til stede.

På bakgrunn av flertallets vurdering traff nemnda slikt

Vedtak:

Transportklagenemnda-jernbane anbefaler at gebyret frafalles.

Nemndas representanter

Lagdommer Einar Kaspersen, leder, Elise Korsvik, Forbrukerrådet, Kirsti Pamphlett, Forbruker Europa, Sverre Høven, Flytoget, Elling Olav Longva, Jernbaneverket, Elling Olav Longva, Jernbaneverket.

De publiserte nemndsavgjørelsene er bearbeidet av stiftelsen Lovdata, som innehar rettighetene til dokumentene. Utnyttelse av nemndsavgjørelsene til forlagsvirksomhet, distribusjon, drift av søkbare databaser eller opplæringsvirksomhet krever særskilt avtale med Lovdata. Lovdata avgjør i tvilstilfelle hva som faller inn under nevnte kategorier.